

A helytartótanács éppen ülésezett. Néhányan bementek a terembe, a sokaság az udvart, lépcsőket és a folyosókat foglalta el. Bemutatták a 12 pontot, s a tanács semmi kifogást nem emelt ellenük. Kivánták, hogy a sajtó felszabadítását a tanács azonnal mondja ki és a cenzorokat mozdítsa el. Ellenvetés nélkül megtették.... Az államfogyok azonnali szabadonbocsátását kérték. Azonnal kiadatott a rendelet, hogy az illetők börtönajtajai megnyitassanak.

Azalatt, míg a helytartótanács az átirat megszerkesztésével foglalkozott, az örömittas tömeg a fejevári kapunál levő kazamata-börtön elé vonult, ahol Táncsics Mihály ült fogóságban.

A fiatalság kocsiba ültette a kiszabadított írókat és lobogó fáklafénynél valóságos diadalmenetben vitte át Pestre.

A Nemzeti Színházban az előadás már ekkor megkezdődött. A nézőtér zsúfolásig megtelt. A közönségnek nem volt türelme végighallgatni a „Bánk bán“-t. Más műsort csinált. Azt. kívánta, hogy mindenekelőtt Egressy Gábor szavalja el Petőfi „Nemzeti dal“-át, a zenekar játssza el a Himnusz, a Hattyúdalt és a Szózatot. Végezetül pedig a színház karszemélyzete dalolja el a „Talpra magyar!“-t, hisz annak zenéjét Egressy Béni, a lelkesedés hevétől megkapatva, még aznap megcsinálta.

Minden úgy történt, ahogy a közönség kívánta. Egressy Gábor nemzetiszínű kokárdával a mellén jelent meg a színpadon és elszavalta a költeményt. Az „esküszünk!“ refrént mindig utána dörögte a közönség.

A közönség féltízkor a Rákóczi-induló mellett tódult ki a színházból, hogy megszállja a vendéglőket és kávéházakat, ahol boldog meglepéssel és csapongó kedvvel késő éjjelig örvendett a nap káprázatos eseményeinek. Az ifjúság pedig, örjáratokra oszolva, bejárta a várost. Egész éjjel résenállott és vigyázott, nehogy rendzavarás szentségtelenítse meg e dicsőséges napot.

Igy zajlott le 1848 március 15-ike.

(Gracza György.)

MÁRCIUS TIZENÖTÖDIKÉN.

Gyulladjon ki ma arcotok,
Dobogjon fel a szívetek,
Még a nap is lángolóbban
Ragyogjon ma a föld felett.
Fel, fel azt a magyar zászlót —
Vegyétek le a kalapot —
Ezeréves történetünk
Nem mutat fel több ily napot!

Nem volt soha még e földön,
S tán nem is lesz: olyan nemzet.
Ki magának szabadságot —
Egy rövid nap alatt szerzett.
Ugy kipattant a szíveknek
Akkor ez az örök lángja.
Mint rügyéből a vadrózsa
Piros pünkösdi hajnalára.

Tavaszt hozott a szél szárnya,	Kard se csattant, vér se hullott,
Felolvasztott havat, jeget,	Mire csendült est-imára,
A szívekről rozsdamarta,	Szabaddá lett Magyarország
Vén százados bilincseket.	Valamennyi honpolgára.
Elsodorta egy fúvással	Ágyúk helyett: Petőfinek
A szolgaság szégyen-jármát,	Visszhangozott a lángszava,
S kibontotta a rég alvó	Ima gyánánt mondták aznap:
Szent szabadság selyemszárnyát.	„Talpra magyar, hí a haza!”

Óh tündöklő március-nap,
Csodatettek csodanapja,
Tőled ragyog dicsőséges
Történetünk legszebb lapja!
Rád esküszik a magyar szív,
Hűtlen hozzád nem lesz soha,
Diádala vagy multjának
S jövőjének légy záloga!...

Havas István.

A sztrecsnói piros virágok.

A sztrecsnói tetőt Szeredai János kapitány és hetvenkét társa védelmezte néhány rosszul felfegyverzett nemzetőrrel.

Két lovas volt velük, ezeket Szeredai leküldte a lengyel völgyekbe, hogy hamar hírt hozzanak, ha onnan valami baj közeledik.

Már akkor az orosz betörését várta az ország.

Egy reggel sebes-vágtatva érkezik a két lovas és jelenti Szeredainak, hogy a töméntelen orosz előntötte a völgyeket és lassan emelkedik fölfelé.

A reggeli ködön át távoli trombitajelek és erős zúgás hatoltak föl a tetőre.

Már jönnek!

Szeredai összegyűjtötte a nemzetőröket és így szólt:

— Barátaim, ezennel megparancsolom, hogy menjetek haza, görbítsétek helyre a kaszátokat, tegyétek el fejszéteket, rejtsetek el puskátokat. Nektek feleségeitek, gyermekeitek vannak, nem tarthatlak itt benneteket. Fordulj, indulj!

A nemzetőrök elvonultak. A százados csak egy öreg parasztot tartott ott. Aztán riadót fúvatott a kürtösökkel s a front előtt így szólt:

— Fiaim! Hetvenhároman állunk e helyen, és onnan alulról, a ködből, százezer orosz közeledik ránk. De nekünk szembe kell szállnunk e haddal, nehogy a büszke cárnak azt jelenthesse a vezére, hogy kardesapás nélkül nyomult át Magyarország határán. Nekünk meg kell őket állítanunk... meg kell nekik